

TEN GELEIDE BIJ EDITIE 2027

Algemeen

Voor u ligt de nieuwe editie van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor middelgrote en grote rechtspersonen. Deze editie is van toepassing voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2027. Eerdere toepassing wordt aanbevolen, tenzij in de Richtlijn anders is vermeld (zie hoofdstuk 100 Inleiding, alinea 100.206).

Editie 2027

Sinds enige jaren, zoals aangekondigd in RJ-Uiting 2022-10, publiceert de Raad voor de Jaarverslaggeving ontwerp-Richtlijnen uitsluitend via RJ-Uitingen. Daardoor zijn er geen ontwerp-Richtlijnen meer opgenomen in deze jaareditie van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor middelgrote en grote rechtspersonen. De RJ beoogt hiermee meer duidelijkheid te verschaffen, hetgeen ook is verduidelijkt in hoofdstuk 100 'Inleiding' in de alinea's 100.205 en 100.206.

Tevens is besloten de editie voortaan aan te duiden met het (verslag)jaar waarop deze van toepassing is. Omdat deze editie van toepassing is op verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2027, betreft dit 'editie 2027'.

Leeswijzer

In de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving wordt onderscheid gemaakt tussen **(vet gedrukte) stellige uitspraken** en aanbevelingen. Dit houdt in dat aan de in vetgedrukte tekst weergegeven stellige uitspraken extra gewicht is toe te kennen (zie alinea 100.407).

Zoals hierboven uiteengezet zijn sinds enkele jaren en ook in deze jaareditie 2027 van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving geen ontwerp-Richtlijnen opgenomen. In oudere edities waren, ter verduidelijking van het onderscheid tussen ontwerp-Richtlijnen en (definitieve) Richtlijnen, de alinea's met de status van ontwerp-Richtlijn herkenbaar aan de opmaak van de alinea-nummers in diapositief (wit tegen zwarte achtergrond).

Een verticale streep is in de kantlijn toegevoegd bij de alinea's die ten opzichte van de vorige jaareditie 2026 – van toepassing op verslagjaren die aangevangen zijn op of na 1 januari 2026 – nieuw zijn of inhoudelijk zijn gewijzigd. Indien er geen verticale streep is geplaatst, betreft het geen nieuwe en/of inhoudelijk gewijzigde alinea.

De wetteksten evenals de modellen en besluiten opgenomen in deze bundel zijn gebaseerd op de stand van zaken per 1 juli 2026.

Wijzigingen in editie 2027

In dit Ten geleide worden de belangrijkste wijzigingen toegelicht die in deze editie (2027) zijn doorgevoerd ten opzichte van de vorige editie (2026).

Verwerking RJ-Uitingen in deze bundel

RJ-Uitingen bevatten (voorgestelde) wijzigingen in de Richtlijnen, welke na publicatie in de eerstvolgende jaareditie van de Richtlijnen worden opgenomen. De RJ-Uitingen worden gepubliceerd op de RJ-website, waarop ook een overzicht van (de inhoud van) de RJ-Uitingen beschikbaar is.

Het uitbrengen van een RJ-Uiting is bedoeld ter verduidelijking of interpretatie van bestaande Richtlijnen dan wel aanpassingen in of nieuwe Richtlijnen (of voorstellen daartoe). De RJ beoogt hiermee adequaat te kunnen reageren op actuele ontwikkelingen in en vragen vanuit het maatschappelijk verkeer. Bij de publicatie van ontwerp-Richtlijnen wordt de mogelijkheid geboden daarop commentaar te leveren. Vervolgens worden deze ontwerp-Richtlijnen, na bespreking en eventuele verwerking van alle binnengekomen commentaren, omgezet in definitieve Richtlijnen. Deze definitieve Richtlijnen verschijnen in RJ-Uitingen en worden in de eerstvolgende jaareditie van de RJ-bundel opgenomen.

Benadrukt wordt dat bepaalde RJ-Uitingen niet zijn verwerkt in deze bundel, maar wel beschikbaar zijn op de RJ-website, omdat deze geen invloed hebben (gehad) op de inhoud van deze bundel maar bijvoorbeeld betrekking hebben op eerdere verslagjaren of uitsluitend nadere uitleg bevatten. Dit betreft bijvoorbeeld:

- RJ-Uiting 2018-7: Overwegingen ten aanzien van de verwerkingwijze van cryptocurrencies in de jaarrekening.

Overzicht RJ-Uitingen die zijn verwerkt in editie 2027

In deze jaareditie 2027 zijn de RJ-Uitingen verwerkt die zijn verschenen tussen oktober 2025 en september 2026. Voor iedere RJ-Uiting is de ingangsdatum van de wijzigingen vermeld. In overeenstemming met alinea 206 van hoofdstuk 100 'Inleiding' wordt eerdere toepassing aanbevolen, tenzij in de Richtlijn of RJ-Uiting anders is vermeld.

RJ-Uiting	Titel	Hoofdstuk	Ingangsdatum
2025-12	Verduidelijking vrijstelling op aandelen gebaseerde betalingen	RJ 275	1 januari 2026
2026-1	Ontwerp-Richtlijn 611 'Premie-pensioeninstellingen', aanpassing vanwege Wet Toekomst Pensioenen	RJ 611	1 januari 2027
2026-2	Aanpassingen in verband met de Regeling openbare jaarverantwoording Jeugdwet	RJ 655	1 januari 2026
2026-3	Ontwerp-Richtlijn 217 'Consolidatie'	RJ 217	1 januari 2027
2026-4	De verwerking van onvermijdbare kosten van een derivaat in een hedgerelatie	RJ 290	1 januari 2027

RJ-Uiting	Titel	Hoofdstuk	Ingangsdatum
2026-5A	Voorstellen tot aanpassingen naar aanleiding van ontvangen commentaren op de RJ-bundel (jaareditie 2026)	Meerdere hoofdstukken	1 januari 2027
2026-6	Ontwerp-Richtlijnen naar aanleiding van IFRS 18	RJ 115 RJ 360 RJ 600 RJ 605	1 januari 2027
2026-7	Aanpassing Richtlijn 645 'Toegelaten instellingen volkshuisvesting' naar aanleiding van wetswijziging	RJ 645	1 januari 2026
2026-8	Definitief gewijzigde Richtlijn 217 'Consolidatie'	RJ 217	1 januari 2027

Belangrijke wijzigingen per hoofdstuk

Hieronder vindt u een korte toelichting op de belangrijke wijzigingen per hoofdstuk. Voor meer informatie over de wijzigingen verwijzen we u naar de Ten Geleides van de bovengenoemde RJ-Uitingen die in de periode oktober 2025 tot en met augustus 2026 zijn gepubliceerd en terug te vinden zijn op de RJ-website (www.rjnet.nl).

Hoofdstuk 115 Criteria voor opnamen en vermelding van gegevens

Zoals beschreven in RJ-Uiting 2026-6 is geconstateerd dat hoofdstuk 115 'Criteria voor opname en vermelding van gegevens' uitsluitend kwantitatieve en geen kwalitatieve criteria bevatte voor de beoordeling of gegevens afzonderlijke vermelding behoeven. Bij de beoordeling of posten afzonderlijk moeten worden vermeld kan van belang zijn dat deze posten zodanig verschillende kenmerken vertonen dat afzonderlijke vermelding in de balans of in de toelichting noodzakelijk kan zijn. In een nieuwe alinea 213a is verduidelijkt dat de beoordeling of posten afzonderlijke vermelding behoeven gebaseerd wordt op de mate waarin zij verschillende relevante kenmerken hebben. Zoals bijvoorbeeld: de aard van de post, de functie binnen de bedrijfsactiviteiten, gehanteerde waarderingsgrondslagen, mate van onzekerheid gerelateerd aan de post, duur en tijdstip van realisatie of afwikkeling van de post, en beperkingen op het gebruik of overdraagbaarheid van het actief of verplichting.

Hoofdstuk 217 Consolidatie

Zoals beschreven in RJ-Uiting 2026-3 is ervoor gekozen om de structuur van hoofdstuk 217 'Consolidatie' te verbeteren om daarmee de toegankelijkheid daarvan te vergroten. Hiermee is beoogd de structuur en toegankelijkheid van het hoofdstuk te verbeteren door:

- (i) presentatie- en toelichtingsvereisten die voorheen door het gehele hoofdstuk waren opgenomen, centraal op te nemen in paragraaf 5 'Presentatie en toelichting';
- (ii) het toepassen van een consistente structuur, waardoor enkele bepalingen zijn verplaatst naar een andere paragraaf binnen het hoofdstuk;

- (iii) overige redactionele wijzigingen aan te brengen gericht op een verbeterde leesbaarheid van het hoofdstuk. In dat kader is meer dan voorheen gebruik gemaakt van kopjes.

Met deze aanpassingen is de toegankelijkheid van het hoofdstuk vergroot, maar zijn geen inhoudelijke wijzigingen beoogd. Er is in RJ-Uiting 2026-3 een transponeringstabel opgenomen waarin vermeld is waar een alinea uit het voormalige hoofdstuk 217 (jaareditie 2026) is opgenomen in het huidige hoofdstuk 217 (jaareditie 2027). In RJ-Uiting 2026-8 is het huidige hoofdstuk 217 opgenomen. Hierin staan verduidelijkingen naar aanleiding van ontvangen commentaren.

Hoofdstuk 275 Op aandelen gebaseerde betalingen

Zoals beschreven in RJ-Uiting 2025-12 is in hoofdstuk 275 'Op aandelen gebaseerde betalingen' in alinea 603 een overgangsbepaling opgenomen. Hierin is verduidelijkt dat hoofdstuk 275 niet hoeft te worden toegepast voor op aandelen gebaseerde betalingen die worden afgewikkeld door een persoon of maatschappij die niet tot de consolidatiekring van de rechtspersoon behoort. Deze overgangsbepaling is van belang bij regelingen die voldoen aan de vrijstelling opgenomen in alinea 103a voor boekjaar 2026 én voldeden aan de vrijstelling zoals deze eerder was opgenomen in dit hoofdstuk voor boekjaar 2025 (RJ-bundel jaareditie 2025). Daarmee is het voor dergelijke regelingen toegestaan om verwerking van het financiële effect van de stelselwijziging in boekjaar 2026 in de vergelijkende cijfers achterwege te laten.

Hoofdstuk 290 Financiële instrumenten

Zoals beschreven in RJ-Uiting 2026-4 is in hoofdstuk 290 'Financiële instrumenten' verduidelijkt dat bepaalde elementen van een derivaat van de hedgerelatie mogen worden uitgezonderd, om op deze wijze het effectief zijn van de hedgerelatie te vergroten. Dit is relevant voor rechtspersonen die hedge-accounting toepassen, waarbij sprake is van zogenoemde onvermijdbare kosten van een derivaat in een hedgerelatie ('cost of hedging') of indien een proportioneel gedeelte van het derivaat geen onderdeel uitmaakt van de hedgerelatie. Dit is verduidelijkt in de nieuwe alinea's 608a, 641 en 642.

Hoofdstuk 360 Het kasstroomoverzicht

Zoals beschreven in RJ-Uiting 2026-6 zijn naar aanleiding van IFRS 18 'Presentation and Disclosure in Financial Statements' enkele aanpassingen en verduidelijkingen doorgevoerd in hoofdstuk 360 'Het kasstroomoverzicht'. In alinea 212 is verduidelijkt dat bij toepassing van de indirecte methode het gerapporteerde resultaat, waarop de aanpassingen worden doorgevoerd, aansluit op een subtotaal uit de winst-en-verliesrekening conform het Besluit modellen jaarrekening. Omdat werd geconstateerd dat bij het startpunt van het kasstroomoverzicht het begrip 'bedrijfsresultaat' niet was gedefinieerd, is een definitie toegevoegd (in paragraaf 360.0). In alinea 213 zijn de keuzemogelijkheden voor de presentatie van kasstromen uit hoofde van dividend en interest ingeperkt. Hierdoor worden kasstromen uit hoofde van ontvangen interest en dividend gepresenteerd als investeringskasstromen, terwijl kasstromen uit hoofde van betaalde interest (inclusief interest op schulden welke is geactiveerd onder de vaste activa) en dividend als financieringskasstromen worden gepresenteerd. Tevens

is alinea 216 vervallen. Voor bepaalde rechtspersonen kan het investeren in financiële activa of het verstrekken van financiering behoren tot de normale, niet incidentele bedrijfsactiviteiten, zodat het passend kan zijn om kasstromen uit hoofde van betaald en ontvangen interest en ontvangen dividend onder operationele activiteiten te presenteren. Dit is opgenomen in de nieuwe alinea 213a. Naar analogie zijn in hoofdstuk 600 'Banken', in alinea 119, en in hoofdstuk 605 'Verzekeringsmaatschappijen', in alinea 803, soortgelijke verduidelijkingen opgenomen.

Hoofdstuk 611 Premiepensioeninstellingen

Zoals beschreven in de RJ-Uiting 2026-1 zijn als gevolg van een wetswijziging, de Wet toekomst pensioen, in hoofdstuk 611 'Premiepensioeninstellingen' aanpassingen doorgevoerd. Eerder waren dergelijke aanpassingen al doorgevoerd in hoofdstuk 610 'Pensioenfondsen' als een gevolg van de Wet toekomst pensioenen (WTP).

Hoofdstuk 645 Toegelaten instellingen volkshuisvesting

Zoals beschreven in RJ-Uiting 2026-7 zijn in hoofdstuk 645 'Toegelaten instellingen volkshuisvesting' aanpassingen doorgevoerd door een aangekondigde wetswijziging in de Woningwet. Ook het bijbehorende Besluit toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015 (Btiv) en de Regeling toegelaten instellingen volkshuisvesting 2015 (Rtiv) zullen medio 2026 worden aangepast. Met deze wijzigingen zal worden geregeld dat toegelaten instellingen hun vastgoed niet meer waarderen tegen marktwaarde maar tegen beleidswaarde. Als gevolg van deze aangekondigde gewijzigde wet- en regelgeving, die voor boekjaar 2026 zal gaan gelden, is hoofdstuk 645 aangepast.

Hoofdstuk 655 Zorgaanbieders, jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen

Zoals beschreven in RJ-Uiting 2026-2 zijn in hoofdstuk 655 'Zorgaanbieders, jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen' enkele aanpassingen doorgevoerd als gevolg van de nieuwe Regeling openbare jaarverantwoording Jeugdwet. Deze Regeling openbare jaarverantwoording Jeugdwet regelt de openbare jaarverantwoording door jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026. Het aangepaste hoofdstuk 655 is daarom eveneens van toepassing op boekjaren aanvangend op of na 1 januari 2026.

Redactionele aanpassingen en verduidelijkingen

In diverse hoofdstukken zijn redactionele wijzigingen doorgevoerd. Zoals beschreven in RJ-Uiting 2026-5A is een aantal verduidelijkingen doorgevoerd naar aanleiding van ontvangen commentaren.

Commentaar

De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) nodigt uit tot het inzenden van reacties en commentaren op de Richtlijnen in deze RJ-bundel, bij voorkeur per e-mail via secretariaat@rjnet.nl.

Reacties en commentaren zullen in aanmerking worden genomen bij het verduidelijken respectievelijk wijzigen van definitieve Richtlijnen. Deze worden door de RJ als openbare informatie behandeld en op de RJ-website gepubliceerd, tenzij door de res-

ponent is aangegeven dat het commentaar geheel of gedeeltelijk moet worden aangemerkt als vertrouwelijk.

Contactgegevens secretariaat:
Mercuriusplein 3
2132 HA Hoofddorp
telefoon: +31 (0)88-4960391
e-mail: secretariaat@rjnet.nl
website: www.rjnet.nl